

[Morten Lange.]

det er svært. Vi har ikke rigtig store oliekilder selv, og de magter, som har kontrollen med olieforsyningen i denne verden, er ikke kapitalmæssigt set husmænd. Det er folk, for hvem forhandlingen med et dansk selskab kommer langt nede på stigen i forhold til andre ordrer, man skal have med at gøre.

Jeg vil blot i al almindelighed sige, at jeg har konstateret fra så mange af ordførernes side en positiv indstilling til de hovedtræk, jeg her er kommet frem med, at jeg virkelig regner med, at regeringen vil være indstillet på at udarbejde et kommissorium for et dansk olieselskab og et lovgrundlag, som er væsentlig mere præcist end det, vi har i øjeblikket, og som går videre.

En af de positive ting, der har været fremme fra flere af de ordførere, der har haft ordet her, er spørgsmålet om samarbejde, f.eks. samarbejde med kooperationen i Skandinavien, som jo længe har forstået, at der skulle et væsentligt samarbejde til for at komme videre. Jeg mener, det havde været en lykke for dette land, om vi i stedet for at deltage i det almindelige energislagsmål i EF, som jo er en særdeles pinlig affære, for at sige det mildt, havde et økonomisk samarbejde i Norden, som jo nu er kommet for skade at blive olieproducerende, og hvor samtidig ikke mindst den svenske andel i kooperationen har taget også spørgsmålet om raffinaderiforholdene op på effektiv måde. Så jeg synes altså faktisk, at der er mange træk i tiden, som peger i retning af, at vi, selv om vi nu er havnet i EF, måske har fået yderligere grund til at tage et nordisk samarbejde op til løsning af nogle af disse problemer. Det skulle ikke være uladrigt, tværtimod skulle det være en støtte for mulighederne.

Det er naturligvis ikke muligt inden for dette, skal vi sige meget besværlige marked at udtale sig på nuværende tidspunkt meget præcist om grundtrækkene for et sådant selskabs virksomhed, men man kan selvfølgelig nok komme med nogle sammenligninger. Jeg må indrømme, at noget af det mindst betryggende, jeg har hørt i denne debat, kom fra hr. Gerstrøm, som mente, at vort fremtidige liv og vor sikkerhed i Danmark, hvad angik olieforsyning, skulle være baseret på det, der hedder lavprisselskaberne. Jeg sætter lavprisselskaber meget højt, de

har gjort en særdeles nyttig virksomhed ved at drille de store monopoler — tak til de modige kapitalister, der har foretaget sådan et spækhuggerarbejde. Men jeg har bare fornemmelsen af, at en af de ting, vi har set i de senere tider, er, at der er magt og middel i denne branche til, at netop lavprisselskaberne meget, meget let kan kvæles enten permanent eller for en periode.

Det er tilfældigvis sådan i energiforsyningen, at man ikke kan leve af, at der er en eller anden kilde, der springer en eller anden lørdag; hvis man ikke har garanti for, at den springer mandagen også, så har man altså tilfældigvis ikke været tilstrækkelig fremsynet. Så efter de pæne ord, jeg sagde om disse udmærkede lavprisselskaber, bliver jeg altså nødt til at tilføje, at chancen for, at vi kan sætte vor lid til, at det er fremtidens løsning, nok er tvivlsom, og hvis hr. Gerstrøm vil studere kilderne til denne bekymrede udtalelse, så prøv at se på, hvad der faktisk er sket i USA inden for de sidste par år, for denne oliekrise har ikke alene været et spørgsmål mellem arabere og andre kildeejere og de store monopoler; nej, det har lige så meget været de store monopolars forsøg på at dreje halsen om på alle, der ville prøve på at gøre dem rangen stridig på området. Det er et meget broget område, vi er kommet ind i her.

Som sagt, jeg konstaterer, at dette folketing har en positiv indstilling til det. Jeg konstaterer desværre, når jeg sådan vægter det, at det er regeringen, der er mest treven. Men det tager jeg ganske let og sindsroligt, for regeringen er jo så meget mindretalsregering og har sagt så mange gange, at initiativer fra folketingets flertals side vil være den en glæde, hvis ikke de er fuldstændig imod dens intentioner. Jeg opfatter det nærmest sådan, at handelsministeren er en realist, og han har altså ment: dette er en vanskelig sag, og jeg vil da ikke binde mig med at sige alt for meget godt om det, hvis det så ikke kan lade sig gøre. Men mon ikke handelsministeren allerede har fået en smule opmuntring i det, der har været sagt her i retning af, at regeringen kan føre sig frem til stor ære i dette land ved at gøre noget alvorligt ud af denne sag?

Vi har jo netop stillet vort forslag på sådan en måde, at regeringen må have hele æren. Det er et forslag til folketingsbeslut-